

Jekabaara

Boko 347 nan sōng d. 60 • 2017 san ñuktəburukalo

Cikela, mənikela ni bagommarala kunnafoni seben. A be be kalo o kalo
Jamana baorada la - Telefoni : 20 20 62 89 - BP : 2043 Bamako (Mali)

Hakili jigin :
An ka ben !

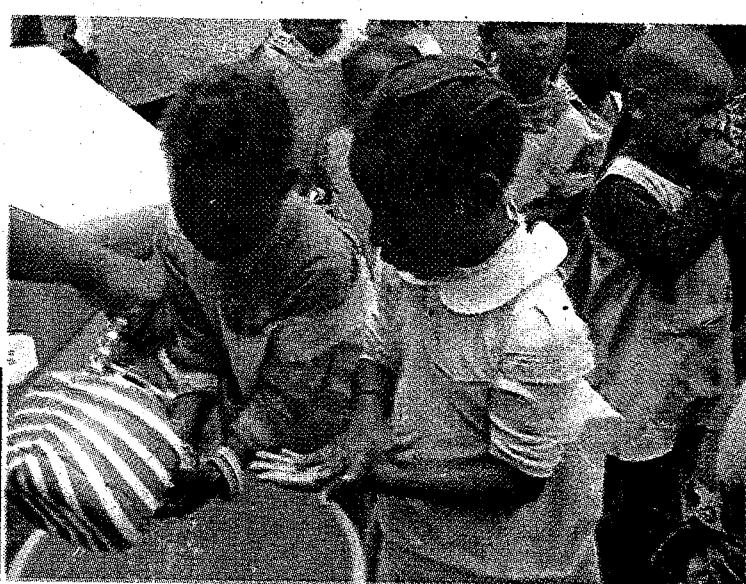
ne 2

"Daniya juman ni kuma mugu in si te jamana nafa fo kelen : waleya"! (Abudulayi Bari)

Togolamusow təgəladon : Peresidan Iburahima
Bubakari Keyita y'a la ñenamaya Kayi ne 3

Balikukan kera
taare-taare ye
togodalaməggəw ma ne 5

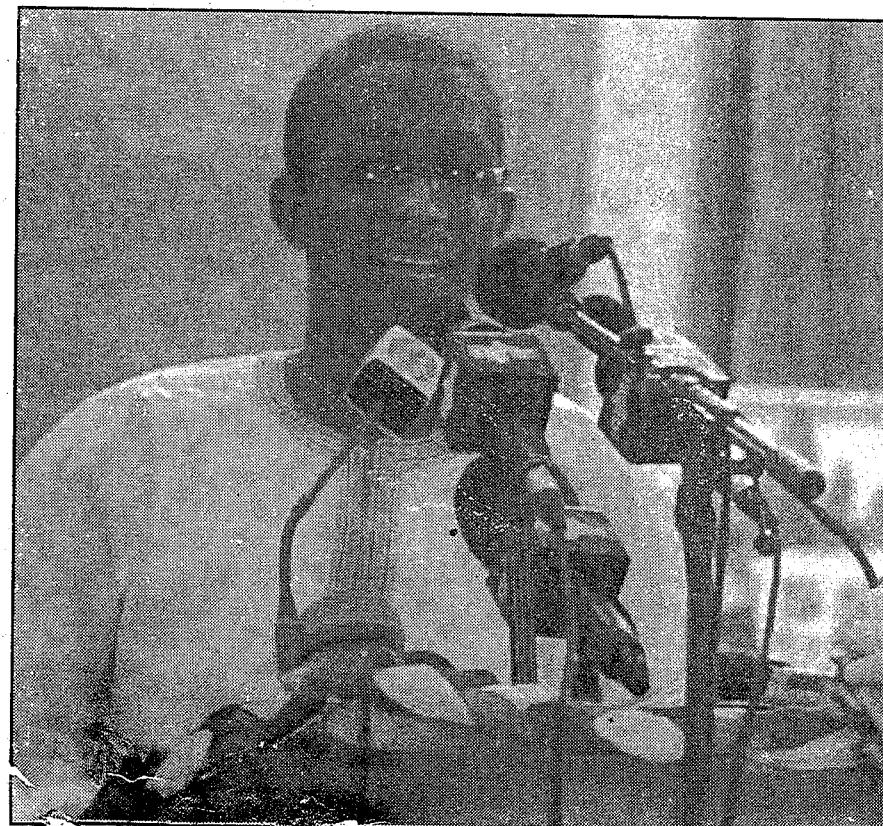
Safunə-la təgəko :
wale nciinin nafama ne 6

« Kalan be moğəsən hakili la, nka kunnafoni be moğə bə kunpan na ». (Yorɔ Ulen Sidibe)

Hakili jigin : An ka ben !

Karamogow anw baw wele. An kamana ganna an ma fen genni dun. Ko ni maa min kera soro kela ye o ko tew ka fenkebaliya don, ka soro Jabaru Mansa de be sonni ke. Fantaya te siya ye baanaya te siya ye, nka maa yuman ya siya, maa juguya ye siya ye. Fenjugu te fen yuman wolo ni sababu te. O sababu de be su bo jenama na ka jenama bo su la. Ka do son si caman na, do te tile kelen balo. Ka do son nafolo caman na ka do je u daladumuni na. Do sadon y'u lafiyadon ye do sadon ye maaw lafiyadon ye. Kabini kasanke kera magojefen ye saya ma maa sutara tuguni. Sanbara sen

kelen te to, kuma te senna buguri ma, sejenin ni sefinn, tonkun ni walawala. Dabali jugu ni fadenkoniya kelen be ka du caman ci. Ka do bila u sen fe, ka do sigi u sensanbara kono. Bakelen jogenw yere te ka to to jogen r. Ko nka ko kun be di hantere te di. N'i ye si geren binnei ye si mo ne, latige de ka koro ni sababu ye. Latigejew, dijelatige te batige ye. nka n'i ye juru min don, o be sara i ye. O tuma Malidenmisenw, anta to tora cesiri ye. An kan cesiri no te an be mine kadi cesirilenw ma. An ka kelle o kelle, an ka ke ben mogow ye. An kan cesiri an ka kelle mabon na, an ka kelle kelle, kelle denw cekajugu. Kelle be

Mohammedi Saliya Ture Mali funkew ka jekulu jemaaba ka segu lajeba dayeeli kuma.

jamana nagasi, a be ne ko, sigi-ka-fé be nin jamana segin ko, a be bee ban, kà soro a ma ke jamana ke tomo kolon ni marifa ni mugujuta ye jogen kama. An ka ben, ben de ye dije dibaraso ye. Ben be na ni jetaa ye, ben be na ni sannayelen ye.

Aw ni ce !

Mohammedi Saliya Ture

Kalo kumasen nana

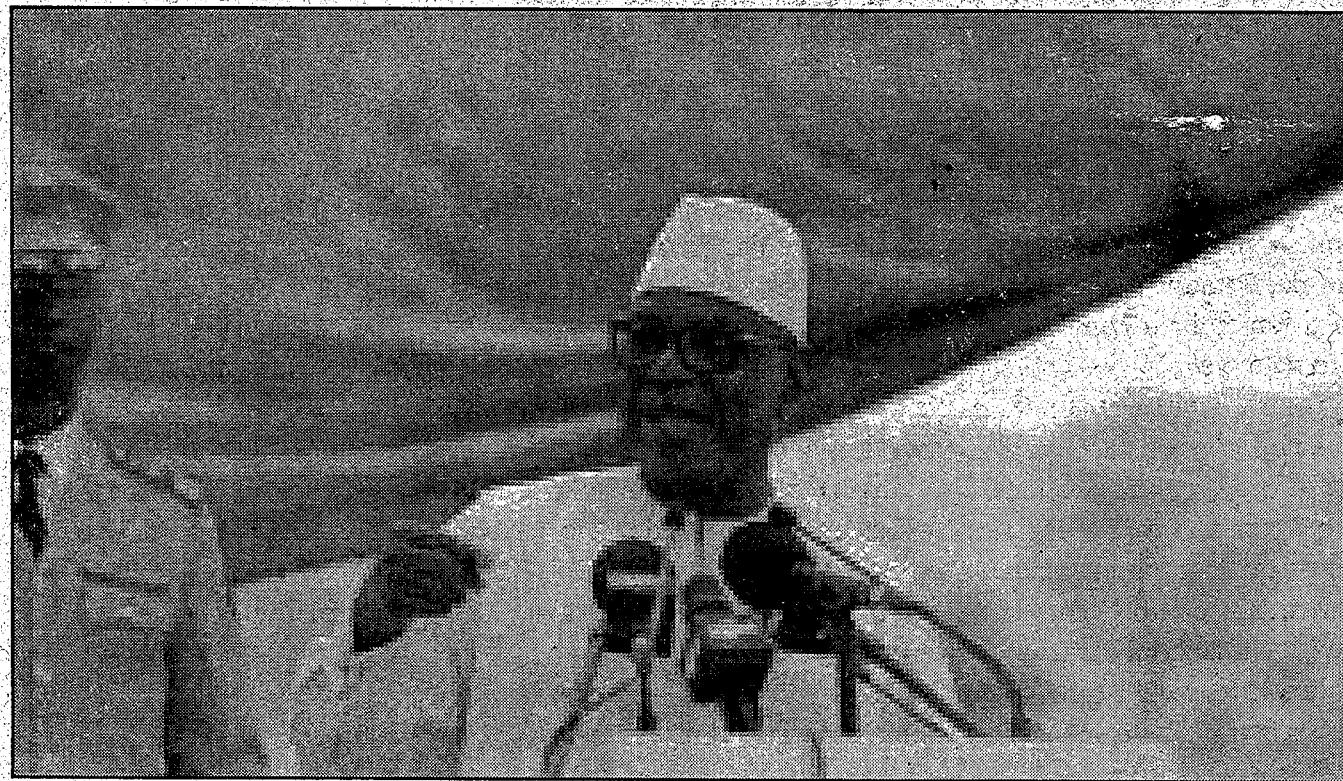
« Ce barikaman te baritalaba ye ; ce barikaman ye mogo min be se a yere la n'a dimin na ».

Idirisa Saako

Aw ko kunnafoni nafaman ni jemukan dumanw, aw y'aw soço Arajo Jamanaw la

- Segu Arajo Jamana Foko : 108.6 Fipesuuru fe
- Kucala Arajo Jamana : 101.2 Fipesuuru fe
- Môti Arajo Jamana : 98.3 Fipesuuru fe
- Kulukoro Arajo Jamana : 103.9 Fipesuuru fe
- Nôro di Saheli Arajo Jamana : 101.2 Fipesuuru fe
- Jema Arajo Jamana : 97.3 Fipesuuru fe
- Narena Arajo Jamana : 97.0 Fipesuuru fe
- Tônbuktu Arajo Jamana : 98.6 Fipesuuru fe
- Jene Arajo Jamana : 91.0 Fipesuuru fe
- Bamako Arajo Benkan : 97.1 Fipesuuru fe

Togolamusow togolodon : Peresidan Iburahima Bubakari Keyita y'a la jenamaya Kayi

Okutoburukalo tile 16 don, sogomada fe, IBK nana pankurun na Kayi. A kumbennan Dr Bulukasimu Hayidara fe, ale ye « Konseyi ekonomiki » jemaa-ba ye, ka fara Baba hama Mayiga kan, o ye Kayi mara gofereneri ye, ani maaba caman.

O kofe, IBK ni a nɔfemaa-w y'u kunda Medini Komini kan, o yorɔ ni Kayi ce ye km 12 hake ye. Sira kan, maa caman bora ka foli ke IBK ye.

San o san, okutoburukalo tile 16 don, o ye don kerenkennen ye dunkafa tɔgɔla. Jinan kuma bolila min kan, o ye « an ka yelema don tungafetaa la, an kan sebe don dunkafa sabatilila ani an ka togodaw yiriwali la ».

Min ye musow tɔgɔla don ye, o bila la hukumu min kɔnɔ o ye : « ka musow ka yereta jiidi sɔrɔ siratige la ni baarake minenwye ». Nin don 2 lajenamayali Medini dugukɔnɔ, o kera koba ye. Minisiriw, ni wasadenw, ka se forobacake-daw jemaa-baw ma, jamana sinsinberew, ni lasigidenw tun be a kene kan.

Nege kanje 10nan waati, jamana jemaa sera kene kan. Hawadenbaya komini cew na musow ya kunben ni ninsondiya ye.

Maa fɔlɔ min ye kuma ta kene kan, o ye Hawadenbaya dugutigi ye. A ye folike kɔ jemaa jamana jemaa-w ma, a ka dugu sugandili la nin donba in na. A ka kumaw kɔnɔ a ye lanini damadew ke i na fo : Hawadenbaya dugu sigibaw ka kaburudon lakoorigli.

Hawadenbaya meri ye kuma ta, Jibirili Makan Njayi kelen ko ka ka nisɔndiya jira, musow tɔgɔla, madam Nakate Gundo Kamisogo ye rɔli di jamana jemaa ma togodala musow bɛe tɔgɔ la. A ye Peresidan ka wale numanw tanu ina fo a ye 15 min-fara senekelaw ka musakaw jenabɔli la, keme-keme sara la min taara Mali ka baarake nafolo la, ani a ye taabolo min sigi sen kan na be musow ka jɔyɔrɔ jiidi politikiko ni jetaa siratige bɛe la.

Amadu A. Jalo, ale ye dijé seleke naani tɔnba ka bolofara min jemissen don senekow ma, o ye maaw hakili Iajigi Peresidan IBK ka lahidu talen dɔw la ina fo ka sene layiriwa, a nafan ka se bɛe ma, a ko o ye koba ye. A ye jamana jemaa tanu a ka cesiri na ka wilikajɔ la sene ni senekelaw demeni na, dunkafa sabatiliko juman na.

Tarawelela Umu Ture, o ye minisiri ye min jemissen don musow ka jetaa ni demisenw ni denbayaw yiriwali ma. O ka kumaw la, a ya jira ko jinan,

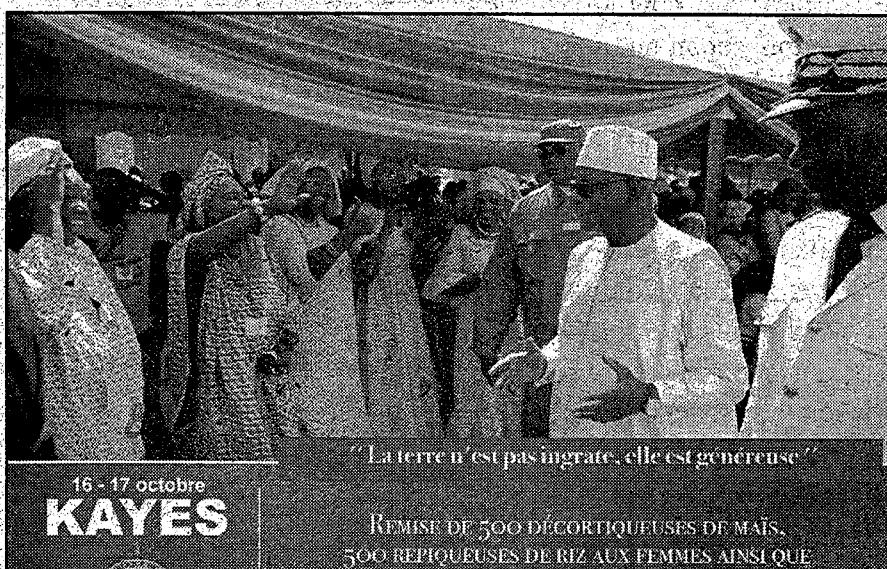
cesiri ni baara minun bolodara jamana jemaa fe, walasa ka muɔow, kerenkerennenyala, togodala musow ka bɔnɔgɔla, ko o ye taamasiyen juman ye. A ye Kayi musow ni Mali musow bɛe fo k'u tanu u ka cesiri la, kawele bila u ma ; uka dɔfara cesiri kan.

Jamana jemaa ye kuma ta, a ye a da don tariku la ka jira ko Hawadenbaya ye tariku dugu ye. Sabu nansaraw dagara yen, k'u ka baaraw ke. A ko o koson, ale fana ye yen suganti kanin don 2 lajenamayla yen. A ko ale ye lahidu minnu ta jamana tɔgɔla ka bɔlu ke sene yiriwali kama, ko ni Ala sonna o bɛe be ke. Ni sene te, jamana in te bo nɔgɔ la.

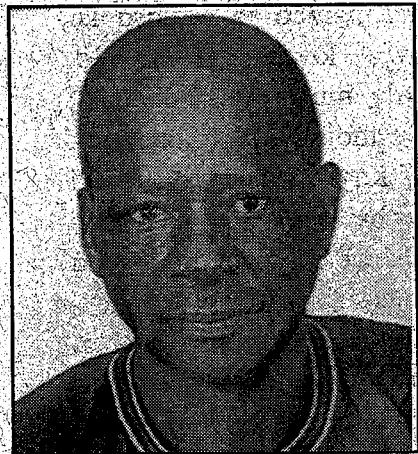
A ko ka na Medini ka musow danbe sankɔrɔta, o ka kan. A ko : « N nana, n ye yeeli ke, n ye faamuya sɔrɔ, a diyara n ye ». Baaraw kuncera ni jala dili ye muso jana 12 hake ma minnu kera misaliw ye yere di baara ke juman siratige la.

Jamana jemaa ye wɔrlike masin keme duuru ani malosene masin keme duuru di Kayi togodala musow ma. A ye kuran mine 152 di sigida kenyasow ma. Nin bɛe kofe, a y'i yalayala ka musow ka fendlannenw file kasɔrɔ ka taa i ne da dugumaabaw kan.

Idirisa Saako

Fasokan : Fasokan kalan n'a yiriwali baarada jemogé dankan, Dögötörö Fajala Kamisoko ye Jekabaara ka nininkaliw jaabi balikukalan togolodon hukumu kan

– Jekabaara : Jemogé, e joyoró ye mun ye balikukalan yiriwali la Mali kóno ?

– Dögötörö Fajala Kamisoko : Ne ka faamuyali ye cogoya fila ye nininkali in kan.

Faamuya cogo fólo, o ye ne yere bakun joyoró ye min ye balikukalan yiriwali la an ka jamana kóno. Faamuya cogo filanen kóno, o la, ne ne te n yere la, n ne be n ka baarada de la, no ye Fasokan kalan ni Fasokanw yiriwali Baarada ye, na be wele kuma la surunya la ko : “DEFELÉNI”, (dow ko DENAFILA kóro). Nka, a ka ni n ka pereperelatige ko an ka baarada kelen te se ka DENAFILA nonabila, SENEREFU kelen te se, AMALAN fana kelen te se. Nin baarada saba ninnu be bora DENAFILA de la san 2000 ko fe a cilen kó. Nin baarada saba ninnu be kelen kelen na ka baara don, hali na sorcàla, yoró dow la ko baaraw be don jemogon na.

Faamuyali cogoya fólo. Ni ye ne nininka n joyoró ye min ye balikukalan yiriwali la Mali kóno, n ka jaabi ka jemogon. Ne ye nininikela de ye, n be karamogoya fana ke. Kalanko dögötörjala be n bolo kalanko siratige la, n ye dönniyaw ni se jomjnaw sorcà kanko la, barisa n ye san fan (10) ke lise kalandew kalanni na irisikan na, ka tila ka bamanankan fana fara o kan san 1987. O kóro ye

ko sanni n ka baara ka yelema DENAFILA la san 1993 la, n tun delila karamogoya la kabankan siratige la, hali sebenni, n yó damine o waati kelenw na. Bamananw ko : « si binna a tomominen kóno », o de kéra ne ta ye.

Ola, ne ka baara ye min ye balikukalan yiriwali la, o ye i na fo n jemogon na fasoden hakilima caman, o ye ka baara ke walasa an ka jamana baliku ceman ni musomanw, kamialenninw ni npogotigiw minnu ma kalan, kolu dème u fana ka se ka sebenni ke a ni k'u makonjesebenw ni gafe nafamaw kalan minnu b'u bo dibi la. O hukumu kóno, Ala barika la, ani mogo numanw ka dème koson, n ka jemogoya kóno, maninkakan sera ka seben, no ye n simminkan ye. O na ke sababu ye Maliden bayirkaw ka se ka bo sebennikebaliya ni kalanjekebaliya gesleya kóno, k'u yerejenabó k'u yerew ni mogo werew ka dinelatige baaraw nogooya, k'u ka sigida yiriwa. Siga ta la, ni sigida be yiriwara, Mali be yiriwa.

Ne ka baara be jésinnen don balikukalan ni fasokanw yiriwali ma. Ka dà kan, n ye

Jemogé ye, n ka kuma be se ka lamé yoró caman, n be n césiri su ani tile walasa baara ka se ka ke an ka jamana kan sebenni be la, barisa Malidenw ma fisa ni jemogon ye cogo min na, o cogo kelen na, u ka kanw fana ma fisani jemogon ye. Hali an be don min na ko bi, n be qafeseben ke, n be mogo kalan bamankan ni maninkakan sebenni na. Nka lajini ye ka kalanbalí be ka deme ka bo sebenni kebaliya ni kalanjekebaliyadibi la, no yedi bijugubaye.

Faamuya cogo filanen be n

ka baarada joyoró de kofò

An ka baarada, no ye « DEFELÉNI » ye, o ye cakeda ye min sigira senkan san 2010 la. Fasokan kalan ni fasokanw yiriwali siratige la, baarada in joyoró ka bon kosebe. A ka baara kunbabaw ye :

- ka sariya tataw laben minnu be tali ke fasokan kalan (o be n ka kalan ni fasokanw yiriwali la jamana kóno, kolu kólosi ;

- ka sariya talenw waleyali kólosi ;

• ka “kirkulomu” ni gafew dilan fasokan kalan kalan ni gafe nafamaw kalan minnu b'u bo dibi la. O hukumu kóno, Ala barika la, ani mogo numanw ka dème koson, n ka jemogoya kóno, maninkakan sera ka seben, no ye n simminkan ye. O na ke sababu ye Maliden bayirkaw ka se ka bo sebennikebaliya ni kalanjekebaliya gesleya kóno, k'u yerejenabó k'u yerew ni mogo werew ka dinelatige baaraw nogooya, k'u ka sigida yiriwa. Siga ta la, ni sigida be yiriwara, Mali be yiriwa.

- ka karamogow ta n'olu ye « Akademiw » ni « Kapuw » baarakelaw ye minnu be fasokan kalan ni fasokanw yiriwali bolofarala, kolu kalan gafedilannenw la baarali la ;

- kalanko baarada, i na fo Jamana ka Kalan kun fólo jemogoso ani Cemance kalan Jemogoso, minnu ka baara be se fasokanw ma, kolu dème ka gafew dilanni na ani k'u ka karamogow kalan fasokanw sebenni na,

- ka dabaliw tige walasa sebenni, kerénkerénnya la fasokanw na, o ka se ka jensé jamana fan be fe, duguba ni dugu misenw kóno, hali togo-daw la (Bamako ta ye misali fólo ye) ;

- ka férerw tige walasa fasoden minnu ye balikukalan ke u fana makonjesebenw ka ke fasokanw na, i na fo wolosébenw, karadantew, furusébenw, taamasébenw, ami dowerew (o be na ni seben ninnu keli ye faransikan nan

ka kanw na) ;

- ka jamana seben nafamabaw, i na fo sariyasunba, jamanakuntigi sebenw ni

minisiri seben minnu be tali ke jamana kunkankow la, kolu bayelema fasokanw na u faamuyalikojuman kama jamanaden be fe ;

- baara minnu be tali ke fasokan na kalan suguyaw ni fasokanw yiriwali la jamana kóno, kolu kólosi ;

- ka sariya talenw waleyali kólosi ;

– Jekabaara : A' ye jaabi juménw sorcà balikukalan siratige la ?

– Dögötörö Fajala Kamisoko : N be se ka fo kalan jemogoso, minnu ka baara be se fasokanw ma, kolu dème ka gafew dilanni na ani k'u ka karamogow kalan fasokanw sebenni na.

Bi-bi in na, balikukalan sababu la, mogo caman sera ka bololatalifónimara.

Balikukalan ye nafa minnu lase hadamadénw ma, u be te se ka fo ka ban.

Jekabaara : Mun ka kan ka ke walasa balikukalan ka sankoréta kosebe Mali kóno ?

– Dögötörö Fajala Kamisoko : Walasa balikukalan ka se ka yiriwa kosebe jamana kóno, fo fanga ni sigidala kodonnenw ka son ka nafolopénama don a dafé, fo u ka dà la ko jamana yiriwabaa

ye mögo minnu ye halibi olu sen
ma don baara la ka je.

Dabali jōcñuw de ka kan ka tige walasa ka kalanyöröla taa bę se ka diya cogo min balikuw ye. Min bę se kō ke, o ye ka duguw yiriwali dəmə porozew ni porogaramuw tigi wajibiya ka balikukalan don u ka baaraw sen kɔrɔ. O bę cogo min na, bali-kukalan porogaramu, a kera fanga taw ye wo, a kera jekulu walima məgɔ yeleke wərew ta yewo, u bęe ka kan ka senkɔrɔ madon ni na fasɔrɔbaaraw ye.

Bęe yá faamu sisān, ko n̄i yá ye balikukalansow te fa, walima kalancoolo bę caya, dəwəre te dę, nafamako wəre min dulonen te kalan na, o de yá kun ye. Jamana jeməgəw ka kan ka jatemine ke waribila bondɔ ka dayelə fasokan kan ni fasokanw yiriwali kama. N'o dayeləla məgɔ yeleke waritigiw dəmetçnw ani bajumankə caman bę se ka wari bila a kono. An halimila, o naniya tali te foyi tijə məgɔ ye. O keli ka kan bari-sa məgɔt kelen si fanga te se

fasokan kalan ni fasokanw yiri-wali musakaw kɔ̄ɔ.

Jekabaara : A' be ka mun ke
walasa musow ni denmisew ka
kalanko ka taa ne ?

- Dogtərə Fajala

Kamisoko : Jamana jemögow ye dabali fila sigi senkan musow ni denmisew ka kalanko yirwali kama. Min ye musow ye, a ye kalanso keréñkerénenne sigi senkan san 2005 la ka jësén u ka baaradege ma, ná bë wele KAfe. O kalansow ye naani ye jamana kono - kelen bë Nara, kelen bë Kucala, kelen bë Buremu, kelen bë Bamako Kalabankura kin na. O temenén kó, fanga ye feére dë sigi senkan a ka fasokan kalan porogaramuw bolodaliw senfë, kalandentataw la, këmë sarada la, musoman hake ka ke 60 ye (balikukalansow la). O sariya bë labato porozew ni kenyére ye baarada caman fë minnu bë baliku kalansow dayélé duguw la u ka baaraw senfë.

Kerenkerennenya la. den-

misenw minnu ma se ka don
lakjli la walima minnu donna
la, nka u ma se ka kalan laban
Fanga ye kalanso kerenkeren-
nen sigi senkan olu fana ye, na
be wele ko dugu yiriwa kalanso
(SEYEDE). O kalan kun ye ka
denmisenw kalan kalanje ni
sebenji ani jate ani makonja
kalah suguya caman na, nolu ba
wele ko (SEWESE), ka tila ku
dege bololabaa ra dɔ, la i na fɔ
jiri miniseya ni nege meni-
seya mansanya, kalah, ani dɔ
warew. Duguyiriwa kalanso
kalanden jolen dɔw ka dū u ka
se učnč sc̄lenw kan, u be
yamaruya ka taa fara u kundo-
maw kan lakolisow la, wi u te to
kɔcogo si la.

Jekabaara : Baara jumenw
bolodalen don baliknikalan yiri-
wali siratigé la ?

— Dogotero Fajala
Kamisoko : Fanga ye lahidu ta walasa jamanaden bee ka se kakan yan ni san 2030 ce. Okun ye walasa. Jamana wemogow ye jamana viriwali lahidu min ta

yan ni san 2030 cε o ka se ka
tiimε.

Jamana ye lahidu wərew ta, i
nā fo Pari la jini talenw tiimēni
waati yelema stratigela ani
Alizeri benkan waleyali koju-
man, nin si te bō a sira fe ni
jamānadenw ma laben ka je ;
wala ben seerekoloma ye kala-
nye. Wajibi don fo fasokan na ka
kalan ni fasokanw baarakela
bēe ku bolo di nōgon ma ka
baara ke. Bāmananw ko
« bolon-kēnin kelen te bēle ta.
Walasa o baara ka nōgoya fo ka
ni kura don kalan taabolo la, no
ye ka sinsinni ke kunnafoni feere
ni baarake feere kuraw ka ke ka
kalan deme, i nā fo ḡredinateli,
talifoni, entereneti ani ḡowew.
O na ke sababu ye ka kalan la
teliya ami ka nafaba sərə a la.

Mcc si ka lapini kana kt
tugun balikukalansow keno,
baara ka dan kalanje ni sebenne
dorow ma ; fo ka baadradege pcc
don a senkorc minnu be nasa
lase musow ni cew ma walasa
ku nu ka denbaya laofiya.

Jitumu Bala Sidibe

Balikukalan kera taare-taare ye togodalamogow ma

Kabini Modibo KEYITA
tile la, jamana kodənnaw ye
hakilijakabo ke kà ye ko fosi
te fasokannakalan bɔ sabu
kalan min be ke an ka
todunkan na, o faamuya ka
teli ni walikankalan ye.
Feerew tigera o hukumu
kono, nka waati geleya koson
balikukalan tun ma sira
juman sɔrɔ. O waati, an ka
balikuw tun be kalan ke su fe.
Dɔw yere tun bá ke egiliziw
la. Sigin min tun be ke ka
kalan ke, danfaraba tun te o
ni nansarakan ta ce.

Bi-bi in na, yelemba
donna balikukalan na ka da
kan Sigini soroela ka
bamanankan sebenni
sariyaw caman sigi sen kan.
Ben kera bamanankan
sebencogo kelen kan hali m

fccogo ka ca. Gafe caman
sebenna mögo faamuyalenw
dow fe. Sariyaw tara jamana
nemögöw fe walasa an ka
kanw ka yiriwa. Cakeda
kerenkerennenw sigira
jamana kono minnu ka
baara ye ka do bo kunfinya
na, balikuw ba se ku bolo-
dayoro dən. bo Kidali ka
taa se fo Kajolo, ka ta Kayi fo
Koro, fasokannakalansow
dayelela duqu caman na.

Mali kono bi, fasokan-nakalansow ye suguya naani ye : Balikukdalanso, duguyiri-wakalanso, musow ka baa-radegekalanso ani bolodi neqonmakalanso.

Balikukalanso ye sigidalamögəw ka kalanso dayekelen ye. Maakərəbaw, cəw ni musow de bə kələn yə

Jakarija Jaro

na, olu de be kalan yen. U ka kalan kuntaala ye lere 450 ye fo ka taa se lere 480 ma. Kalan kofe walima a senfe, u be se ka baara dow boloda minnu be se ku deme sigida yiriwali la. Kalan in be ke fasokanw na, kerengkerenneya la kan tan ni fila.

Salon, lajeba min kera
SENEREFU fe, a jirala ko
san 2016 balikukalanso
2740 de dayelela Mali jama-
na keno. Kalanden 62 493 de
ye kalan soro o san
balikukalansow kono ; muso
39 146 ani ce 23 352.
Karamogeo musoman 1 029
na ceman 1 744 de ye kalan
in ke u kun.

Jitumu Bala SIDIBE
ka bp Jakarta, Jawa Bara

U ko...

Den ta kunda do kono
ka sen da do kono, mogo
kelen de be den wolo, bee
be je ka lumon.

Muganitafe Sako Mali
dənkilidala para tun don

Kuma ka tigera mad
fila la cori, mogo min be
kuma ka soro kuma
masuri la ani kuma sara
la mogo min na ma y'ib
ka kuma.

Laji Saja Sise tariku
bela tun don

Jiri don so don yere don
nogon te. Ni jirikurun
menna ji la cogo o cogo a
te se ka yelema ka ke
bima ye.

Dəgətərə Fajala kam-
soko DƏFELƏNI məgo-
dankan

Fen min be se ka mogo
kunun, i kana son o ne
ka da i fari la.

Tayiru Banbera Jeli
nard Segu

Binjugu be saran
sanefenw ni nogon ce
cogoya minna, miri jugu
ni fili jugu be hakili la o
cogo kelen de la ko sab
bu ke kunnafoni ntanya
ye.

Mamadu Bakari
Koulibali Arjo
Bamakan baarakela

Mogo, i bee ko be maa
min ye, i to cinnin to fa.

Farafina ntalen

Safune-la tegeko : wale nciinin nafama

Okutoburu kalo tile 15
temennen tun ye dije tonba
ka don kerenkrennen ye ka
nesin safune-la tegeko ma
dije kono. Nin don nənamayara
an ka jamana kono. Somadugu komini kono, ni
hakililajigin kumaw ye wale
in nafa kan. Ka tegə ko ni
safune ye ka je sanni bolo ka
don dumuni na, o ye ko nəg
ənba ye min be don adam
den ni bana cejugu caman
ce. O temenen ko, a musaka
ma ca wa magan were tu la.
Nka nin bee na ta, Dije
tonba ka nin don kerenkrennen
nənamayali sen fe, a kələsira ko safune
la tegeko matarafabaga ka
dəgə an ka jamana kono.
Kemesara la, denbaya
minnu be wale in matarafa
o te 40 bə. Nin hake dəgəya
ba jira ko geleya be safune-la
tegəko donni na an ka laa
daw kono ko sababu ke an
ka faamusira kərə dəw dili
donni ye an ka maaya kə, o be se
ko numan yelema ka ke

Waati temennenw

kənə tegəkominen kelen tun
ye laada ye min jatera ka ke
məgəw ni nogon ce tin lasa
gongan ye. O waati kelen
fana kono, an balima dəw ye
nafa were soro tegəkoji la
kənənabanaw furakeli
hukumu kono. Ban te se ka
nin si mə, bawo kumadon
sow bə fə ko kewale bee sigi
len don dənniya də de kan.
Nka, an be do min na i ko
bi, faratiba be o taabolo
kərəw matarafali la ko
sabubabu ke an ka bi tile nə
kənəkoy ye. Tile yelamana,
siga tə la bi o kərəmansü
run ye an makonje minenw
nə makonelanw ye. Bi ni si
te taa segemefenw ni baga
mafənw ko an bolow be
minnu na sanga ni waati. An
laadaw matarafabagaw ka
kan kə hakili jagabə nin
yərə kan. Nin tegəkominen
kelen be sinji ni tin sinsin
badenmaw ni nogənce, bi
segemefenw ni bagmafən
caya an ka maaya kə, o be se
ko numan yelema ka ke

Bakari Sangare

Tifoyidi farigan

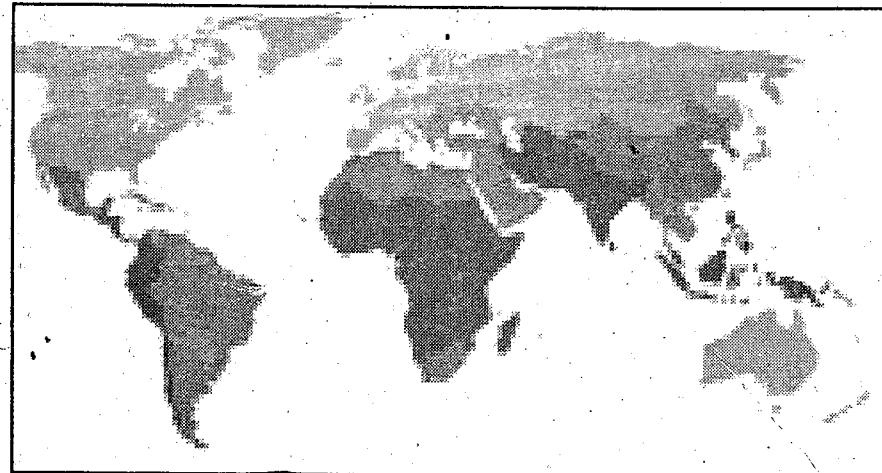
Tifoyidi farigan tə bi bana ye. Bana kərə don min lakodənnən don farajo jamanaw ni sini-wabolo jamanaw caman fə. San damadə in de kənə bana in kərən siginəgən ye. San 1818, Nanzarala bana nəjnini-na Piyəri Beretən ka ninini sera tifoyidi farigan in ma. Ale ka jate la bana in sababujugu ye banakiso ye min bə wele ko Elizati ka banakiso. An bə don min na i ko bi, bana in kərən siginəgən ye Mali Kənə. Dijə seleke naani tonba kəneyako bolofara ka jate la, tifoyidi farigan bə məgə miliyən 21 de la dijə kənə. Kə ta məgə 261000 ka se məgə 600000 ma o de bə faatu kə sababu ke bana in ye. San 2013 zanwuyekalo ni a setanburukalo furance la, bana də fara banabagatə hake kan kosebə jamana sərəbatigil kənə kə sababu ke taamakelaw ye. Tifoyidi farigan ka jugun fantan jamanaw de kənə. Bana don fana, min bə yələma.

Tifoyidi farigan

sərəsiraw

Sogo məbali dunnı ani minfen ni dumunifən ləngəlenw ye tifoyidi farigan sərəsira dəw ye.

Banabagatə walima banakise bə məgə min joli la, olu ka bandətəaa fana ye tifoyidi sərə sababu də ye. Tifoyidi farigan bandakise bese ka to banabagatə kəneyalen joli la. Nin ye lahalaya kərenkərennen min bə bana in kələli gelyə ani kə kunbənni fana ke ko gelen ye. Kəneyə baarakəlaw yə kələsi ko tifoyidi banakise bə to banagatə kəneyalenw joli la. Tifoyitə furakəlen kəmə o kəmə, o məgə suguya hake bə ta 2 fo 5. Nin lahalaya in bə jira ko tifoyidi banakise kolo ka gelen ani fana farukeli te ko nəgəmanin kuntaala surun ye. Banakise cerinsira də ye banabagatəkərə banakətəaa ye. Tifoyidi farigan taamasenw yeli bə damine tile saba, banakise donnen kə joli la. Banabagatə fari bə kalaya. O bə to senna fo ka se goninya degere 40 ma. Kunkolodimi, dusunugun ni əməgəbaliya bə tugu o la. Nin walew bə ke tile 8 fo ka se tile 15 ma. Kəneyə baarakəlaw ka jate sigilen bə jira ko nin furance in ye banakise bugun-waati de ye sanni a ka farikolo fan bəs lasərə. Banakise bugun-waati kənə tifoyidi bə taamasinen dəw jira minnu dəw ye : kənəmagaya walima kənəja,

Tifoyidi bə yoro mi...na

kunkolodimin gelen, nən segesəgə teliyala, o bə jeya ani cawucawu. Nunci bə banabagatə dəw sərə. Farifaga ni jatige fana bə nin taamasinenw la. Tifoyidi segesəgəli segesəgəli te ko nəgə ye bawo te ye tumabəs la banabagatə joli la. Məgə kəmə o kəmə, a bə ye 60 de joli la. A təw ta bə ye banakətəaa ani suküne la.

Tifoyidi kunbənni n'a farukeli

Banakunben ka fisa bana furakeli ye, nin bə jira ko furaw ni kilisiw bəs rə numan de ye bana kunbənni ye. Tifoyidi bana i n'fə bana təw bəs, kunbənni walew fələ ye sanuya matarafali ye sanga ani waati an ka nənamaya sira bəs fee.

Safunə-la-tegə-ko, nəgənnataa kə fe, ani ka tegəw sebekərə ko suman ni dumunifən labaara waati. Ninnu ye sanuya walew kunbabaw ye sin-sin ka ka ke minnu kan sanga ani waati. Banabagatə məbəli məgəw la kə masurunya məgəw joli

Bakari Sangare

Sariya : Kungosokow ni donsoya

Kungosoko ni donsoya labenni kama, jamana jemogow ye sariya ta. Ko sariya N° 31 n'a tara san 1995 mariskalo tile 20, o sariya in kono kow file nin ye.

SARIYA N° 31nan min tara san 1995 mariskalo tile 20

Min be kungosogow nu dagayorɔ panaboli josenw kan

Depitebulon ya segesäge ka ben a kan a ka laje senfe san 1995 feburuyekalo tile 17

Jamanakuntigi ya bolili yamaruya, nin ya kono kow ye

TILAYORɔ SABANAN : KUN-GOSOCOMAYORɔ LABAARALI DAKUN SABANAN KUNGOSOGOMAYORɔ TONOBOLI

Bolofara 1 : Kungosogow dagayorɔ labenni

Sariyasen 55 nan : faso ka kungosogo mara yɔrow kungosogo balo yɔrow, kungosogow dagayorɔ, donsoya kene labennen ani yɔro tonobetaw olu labenni bolodaseben ka kan ka dilan minirisi ba yamaruya sariya ta.

Sariyasen 56 nan : donsoya keyorɔ labennen tonobetaw walima tonobebaliw dilanni ani nedaaamu kungo yaala labenni be se ka ke jamana ni sigida lakodannen togola kungow kono.

Sariyasen 57 nan : tonobeli benkanseben be kungo dafe sigibagaw ka nafaw dantige.

Sariyasen 58 nan : kungosogotigiya ani a marali, ani diden ladonni jago sira fe, ani kungosogo fileyɔrɔ dilanni yamaruyalen don, a saratiw na kecogow be dantige ni kungosogoko minisiri ka sariya ye.

Sariyasen 59 nan : kungosogokura ladonni jamana keno o be ke ni kungosogoko minisiri ka yamaruyasaben de ye no ya soro keneya seben ni bɔyɔrɔ seben be kungosogokura in kan.

Bolofara 2 nan : Donsoya keli

Sariyasen 60 nan : Donsoya keli yamaruya be faso bolo, a be se ko yamaruya di mɔgo walima jekulu ma gansan la walima sara la.

Sariyasen 61 nan : na bora kungo dafe sigibagaw ka hake la, mɔgo si mankan ka donsoya ke ka soro yamaruyasaben t'i bolo ka keje ni nin sariya in sariyasen

76 nan - 77 nan - 78 nan ani 81 nan kono kow ye

Sariyasen 62 nan : Daga wali ma siyɔrɔ dilanni ka teme tile fila kan olu sen te donsoya keli yamaruyasaben.

Nka kungo nedaaamu yaala cakeda yamaruyalenw be se ka dunan jigin sow jo.

Dagaw turu yorow on yɔk-lakelaw be teme sird ninnu fe olu be ke bankan ye fojo kungo cake da ni kungo nedaaamu yaala cakeda ani lakana cakeda n nɔgɔn ce.

Sariyasen 63 nan : donsoya keli yamaruyasabentigi ka hake be waleya jamana fan do walima fan bee fe fo na bora :

- Kene lakananenw

- Kungo datugura yɔro minnu na waati dantigelen kono

- Kungo lakananenw

Sariyasen 64 nan : donsoya be ke kungo tonobota kono ka keje nolu yɔro sariyaw kono kow ye

Sariyasen 65 nan : mɔgo si te se ka kungosogo jenema mina jagoli kama ka soro yamaruyasaben t'i bolo min dira kungo cakeda fe.

Sariyasen 66 nan : mɔgo si te se ka donsoya jeminebagaya baara ke ka soro kungosogomayorɔ nafaboli yamaruyasaben t'i bolo min dira kungo cakeda fe.

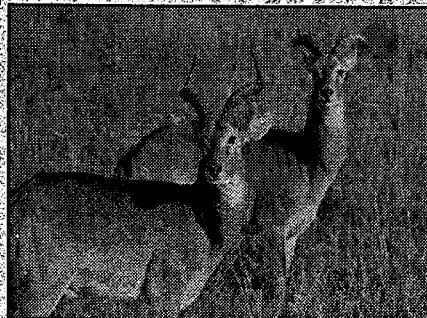
Sariyasen 67 nan : mɔgo si te se ka sogo sen noboli baara ke ka soro a yamaruyasaben t'i bolo min dira kungo cakeda fe.

Sariyasen 68 nan : kungosogo o kungosogo, lakananen walima lakanabali olu te se ka faga walima k'u jenema mina, dɔniya ninini siratige la, ka soro o yamaruyasaben t'i bolo.

Sariyasen 69 nan : laada waleyal donsoya ye sogo faga ye min be ke donsotɔnw fe laada dɔ hukumu kono. O yamaruya be jini kungoko cakeda fe.

Bolofara 3 nan : kungo dafe sigibagaw ka hakew

Sariyasen 70 nan : kungo dafe sigibagaw ka hake ye donsoya keli ye u ka sigida dancew kono

ka kungosogo lakananenbaliw faga ni donsoya minen yamaruyalenw ye.

Sariyasen 71 nan : kene lakananenw kono, ni kungobaw ni faso ka kungosogo mara yɔrow bɔrla, kungo dafe sigibegaw ka hake be dantige kungolakananen sariyasaben kono.

Sariyasen 72 nan : mɔgo minnu mana k'u kungo do tigw ye olu ka nsuyako be u yere bolo. Nka sariya kono kow batoli wajibiyalen be u kan.

Sariyasen 73 nan : kungoko minisiri ka sariya talen be laada waleyali donsoya keli ani kungo dafe sigibagaw ka hakew dantige.

Bolofara 4 nan : Donsoya yamaruyasaben

Sariyasen 74 nan : donsoya yamaruyasaben ye sogofaga seben, sogomine seben, donsoya jeminebagaya yamaruyasaben ani yamaruyasaben kerenkertenne donsoya hukumu kono.

Donsoya yamaruseben ka hakew nu saratiw be dantige ni guferenemansariya ye min be ta minisiri ka laje sen fe.

Tigeda 1 : Sofaga seben ni sogomine seben

Sariyasen 75 nan : yamaruyasaben suguya saba de latigera

- Jnanaje donsoya seben
- Sogomine seben jago kama
- Sogofaga ni sogomine seben doniyoko kama

Sariyasen 76 nan : jnanaje donsoya yamaruyasaben suguya naani sigira sen kan.

- Jnanaje donsoya mankanni seben
- Jnanaje donsoya hakelama seben
- Jnanaje donsoya ba seben

- Jila kono faga seben kerenkertenne

Sariyasen 77 nan : yamaruyasaben naani ninnu kelen kelen tilalen suguya saba ye :

- Suguya A be di fasodenw ma

- Suguya B ye dunan sigilenw ta ye

- Suguya C ye dunan temensennaw ta ye

Sariyasen 78 nan : jnanaje donsoya yamaruyasaben A ni B ka baara kuntala hake dan ye san kono donsoya dayeleli na datugu li waati kelen ye, jnanaje donsoya yamaruyasaben ka baara kuntala hake ye kalo kelen ye.

Sariyasen 79 nan : jago hukumu kono kungosogo jenema minen yamaruyasaben suguya fila de sigira sen kan :

- Kungosogo nɔnɔbɔtaw, ani dugumafenw minen k'u feere o yamaruyasaben

- kono jagoli yamaruyasaben kerenkertenne

Sariyasen 80 nan : Jlenema minen yamaruyasaben jago sira fe o ye seben suguya fila ye :

- yamaruyasaben A o be di fasodenw ma

- yamaruyasaben B o be di dunanw ma

Sariyasen 81 nan : yamaruyasaben ninnu y'u tigw jɔnforo ye, u te se k'u sigan mɔgo were ma, u te se k'u feere.

Na tununa a tigi ka kan ka seben tununi ko fo, seben bɔnjɔng-ɔnko were be bi a tigi ma seben dilanni wari tilan yorɔ naaninan kunkɔrɔ.

Sariyasen 82 nan : kungoko cakeda te se ka donsoya yamaruyasaben di fasoden walima dunan ma min sigilen be yan, fo ka soro marifatigiya yamaruyasaben ba tigi bolo.

Min ye farafinmarifa tigi ye olu te yamaruyasaben soro fo ni marifa sebennet be gatigisaben kono.

Sariyasen 83 nan : dunan temensennanw ka donsoya yamaruyasaben dili be dantige ni kungoko minisiri ka sariya talen ye.

Sariyasen 84 nan : dunan temensennaw te se ka donsoya ke faso kungo fan si fo na ya soro donsoya jeminebagaya dɔ ka mɔgo welelen walima sanikela don walima donsotɔn dɔ tɔnden walima donsotɔn ka mɔgo welelen don.

Sariyasen 85 nan : kungosogow jenema minen k'u jago o yamaruyasaben tigi te se ka donsoya yamaruyasaben ka hakew si

Endujamana 2017 kupudiməndi U 17 : Jən dan y'a se ye !

Arabadon, əkutəburukalo tile 25, Berezili ni Angile jamana cedenw ka nəgəndərə temennen kəw, Mali samatasəge Mankanninw ni Əsipajı jamana cedenw ya saran U.17 kupudiməndi cərətigə ntolatanw hukumu kənə. Kumadonsow ko ko don bee jəna si man ca ! Nin nəgənkunben in da goyara delelikaraməgə Zozefu kəmila na ka cedenw na bawo Əsipajı jamana cedenw ye sebagaya səro ni kuru saba ye, Samatasəge mankanninw ka kelen. I nə fə san 2015 kupudiməndi, Samatasəge cedenw tə ye jənajeba in jəyərə sabanın ninini ye ninan. Nin binni kərə dugumakasayakoba ntolatan kanubagaw bolo bawo Samatasəge mankanninw donko səbekərə jəna kupudiməndi in kene kənə.

Ntenəndən əkutəburukalo tile 9, Mali samatasəge mankanninw y'ü ka bəko fələ ke kupudiməndi kene kan. Kunafoni siratəgə nin ya sıñə fələ ye dujamana ka ke nin tulonba in jatiki ye.

Denmisənw ka kupudiməndi tako 17 nan in kene kan Afiriki jəyərə fara ntolatantən naanın fe minnu ye Gana, Nizeri, Gine ani Mali.

Sibridon əkutəburukalo tile 28, Mali samatasəge mankanninw ni Berezili jamana cedew ye nəgəndərə kupudiməndi U 17 tanko 17 nan jəyərə sabanın no fe. Nəgənkunben wul'kə rəsə laadalə sange 45 rəsələ fu ni fu. Samatasəge mankanninw ka galabu kəneyə n'u ka cəsiri tənə ma ke dəwərə ye dogogoninna ntola keruntaw ko. Segennafinəbə waati ya səro samatasəgew ka dogodogonin 7 be yen, Berezili ka kelen. Nin lahalaya in bi jira ko digit un kelen don Berezili cedenw na. Nəgənkun in wuliko filanan na, Berezili cədew bəra ni dənsən kura ye. Sanga 55 nan na, u ka cəsiri wolola kuru kelen na. Sanga 88 nan na, kuru dafara fila la. Samatasəge mankanninw ka cəsiri ni wulika · jo ma mako ne. Nəgənkunben foro Berezili

jamana ka sebagaya kan.

Dəşəkun səba jənajə kəfə, Mali samatasəge mankanninw dəsərə kə don kupudiməndi tənəjana sabaw cərə. San fila ka kən jinaan ne, u tun ye jəyərə filanan yalon Sili jamana kənə kupudiməndi temennen na. Afiriki tən naanın minnu tun be Endu jamana kupudiməndi kene kan, Mali kelen de ye cərətigə ntolatanw kene lasərə. Lagine, Nizeri ani Gana jamana cedenw binna sira la. Jəyərə naaninan tun tə lajinin ye, nka dusukası kunte, bawo Samatasəge mankanninw bin sababu bee ma ke u

ka dəsə ye. Sisan min tora, o de ye ka binni sababu fura jinini damine bawo donjan be kə.

San 2017 U 17 kupudiməndi yalomma Angileteri jamana ntolatantən mankannin cedenw fe ka bə Əsipajı jamana cedenw jie kərə. Yanni ntolatantən mankanninw ka kupudiməndi were cə, a ka dən ko Samatasəge mankannin ye Endu jamana kupudiməndi kene kan tən be dan kuru donnen hake. U ye kuru 16 de don !

Bakari Sangare

San 2018 Irisijamana kupudiməndi nebila ntolatanw Samatasəge binna nka u ma malo !

Jumandon, əkutəburukalo tile 6, Mali samatasəge cedenw ni Kədiwari jamana ntolatantən. Sama cedenw ye nəgən səro. Bamako ntolatan kənsəqə kənə san 2018 kupudiməndi nebila ntolatanw hukumu kənə. Nəgənkunben in kuncəra filanınbin na Kədiwari jamana fu, Mali fu. Samatasəgew y'ü jəminyörə fin. Ka ta ntolatan dəminəli sanga fələ fa laban, u ye kədiwari cedenw koron fo ka dəmatəmen. Ntolatan in kərə fen jijalenba ye tən fila ninnu ni nəgon cə. Mögo bəse ka fo ko

degeli karaməgə Magastuba rə wari ceden Bonawatiri Kalu na ka dankan Jawara nakan ka di, bawo laada jugu min be Mali ni Kədiwari jamana cə ntolatan hukumu kənə, o laada in ma latilen nin sen in na. Kərəlen, mali ni Kədiwari ntolatantən be tən be fori mali ka nəkumun kan. Jumandon nəgənkunben ma ke kənəgə wa garisige ntanya ni kərotəko jugu ye Samatasəgew bəli ka laada in wuli pewu. Jəkələsila Sumayla Jakite na tənəgənən ye kədiwari kənən ni dusu ni galabu kəneyə fo a ko laban tə kərə yərə-jin in kədi-

mankan ka ke jigilamisenyako ye bawo samatasəgew ye ne kənben in filanınbin da mandi Samatasəgew la bawo a y'ü senbo 2018 kupudiməndi la. Kupudiməndi nebila ntolatanw tile laban hukumu kənə, Mali Samatasəgew be təa Gabon jamana kənə.

Filanınbin sıñə saba, dasili-bako kelen, nin de ye Mali Samatasəge cedenw səro 2018 kupudiməndi nebila ntolatanw kənə. U sen bora ni kuru saba dərən de ye, nka ntolatan kanubagaw ka jate, nin səro in dəgəvə

mankan ka ke jigilamisenyako ye bawo samatasəgew ye ne kənben in filanınbin da mandi Samatasəge cedenw ka denmisənniye fana ye jigiya fana ye min be don nətaw kunnawolo sərolı sira furan.

An be don min na i ko bi Nizeriya jamana ni Egipiti jamana ka Irisila 2018 kupudiməndi batıgsə sara b'u bolo. Kene in lasərbəga tənw be nəgənna fo nebila ntolatanw tile laban.

Bakari Sangare

Nsiirin : Dajε-faga-donso

Turufin tun ye daje-faga-donsobaye a ka sigigida kōnō. A ka tegediya bonya koson sigida mōgō bēe tun b'a wele ko kise-kelen-fili.

Don o don ni Turufin tun donna kungo kolon kōnō, a kōlilentunbe nā bakō-rōnin Somajiri ni sigi njogonw sama dajefalen duuru la. Waati min na ni Turufin sōminna ko kungo kōnō sogo be ka dō-goya, a yā ka falebo-wulu farinba farà kan kungo yaala la. O ye dō fara Turufin ka dajefaga-tata hake kan. San caman temenna o cogola. Digi kera dajew la, u ye sigiyōrō-bila fisaya ni Turufin dafé sigi ye, Nka o si m'u kisi. Turufin y'u segeré u sigiyōrō kura la. A ni daje min ne mana ke naanin ye, a bō ni dijé fara. Tōrō bonyara dajew kan. Don dō, u ye lajeba sigi u yere damaw ni njogon ce walasa ka feere tige Turufinko la.

I nā fō kōrōlen, nin don in, Turufin yā ka kungoyaalanpalan ta kā ka marifa dulon a kan na ka taa a sara a bakōrin na.

- E ni wulu te taa bi wa ? Somajiri yō ninin-

kalike a denke la.

O yā jaabi kā kelen bē taa bi kungo yaala ke.

Musokorōba ye duga-wu don Turufin. Taakojuman, seginko juman !

Turufin taaman na kunko kōnō ka waati janke a new ni dajewnew ma ke naanin ye. A wāsilen segennen nana se jirisunba dōkō, a yā sigi o suma na kā bā segennafiné bō. Turufin ka segennafiné bō ma bō, bawo d ye npogotigi sarama dō kelen sigilen soro jiriba in kōrō fara kan. Turufin new dara npogotigi in kan yōrō min na, a ni kelekura. Kanu nana dusukun na. Npogoti kunsigi bē fa kō cemance. A nin-kisew jelen don i ko malogesse, a new jelen don i ko sigidolo, a nunkala jelen don i ko bokala. Dakojumanya dan tun ye npogotigi in ta ye. A kundama selen don wā farisogo dalakéjennen don fo

kā dama temen.

Tuma min Turufin ye dakabana npogotigi in fo, a yā jininka a tōgō nā bōyōrō la ani a sigikun a kelenna nin kungokolon in kōnō.

- Ne tōgō Nasun, n bē bō tilebinfe. N ni kōrō don, wati nekōrō fana don min te kōrōbo. Nasun donna Turufin nā hakili ce ni ncogo la. A ko tīne ye min ye, Nasun ye dajeyéléma de ye daje tōw ye dabali min tige walasa ka Turufin daga bō u da la.

Nin don in, Turufin ni Nasun masalara fo fitiri. Baro wulilen a donna kunko kōnō ka daje dōw ni dijefara ka seginso. Turufin ni Nasun ka baro kera laada ye. Don o don, a ni Nasun bē waati baro, o kō fe a bē don kungo kōnō kā ka dajefagataw faga ka seginso. Turufin ni Nasun diyata fo ka na furuko kuma don u ni njogon ce. Tuma min Turufin yā njaniñé jira Nasun na, o kō te baasi ye. Nka, yā ninin Turufin fe o ka lahidu tā ye a gundomarali la.

- O ye mungundo ye ?

- Somogō te ne nasun na. N'i ma ne ne furuli kō, mōgō si mankan ka bō ne ka somogonta-nya kalama.

Turufin yā hōrōnkan di Nasun ma. Ni dōwērē tā fo somogontanya, ne b'i furu o gundo bē to i ni ce fo kiyama.

Muso te desé kama-lenkōrō la. Kuma kōrō don, wati nekōrō fana don min te kōrōbo. Nasun donna Turufin nā hakili ce ni ncogo la. A ko tīne ye min ye, Nasun ye dajeyéléma de ye daje tōw ye dabali min tige walasa ka Turufin daga bō u da la.

Bakari Sangare

Jekabaara

Labolikuntigi
Dapeli Damele
Sebenkuntigi
Bakari Sangare
Sebeni kela kulu
Dapeli Damele
Bakari Sangare
Idrisa Saké
Nataliye dilanbagé
Modibo Sidibe
Jaw
Haruna Tarawele
Labénbagawéridinateri la
Fatumata Cero
Madamu Jakite Orokoya Sō
Seyidu Dunbiya
Hake bōta 500
BP : 2043 - Bamako
Tel : 20 20 62 89

*BNDA seneké jama jeugon
fōlō musakako la*

**MALI JAMANA KA
TARAKITERI 1 000 SANNI**

- BNDA ye tarakiteri hake min musaka bə : 660
- Waribolen muma : Sefawari 2 713 174 430